

TALEPAPIR

Dato: 12. oktober 2005
Kontor: Erhvervs- og Familiesammenføringskontoret
J.nr.: 2005/4111-181
Sagsbeh.: SPR

Titel Talepapir til brug for besvarelse af samrådsspørgsmål A, B, C og D i Folketingets udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik den 13. oktober 2005

Samrådsspørgsmål A:

"Ministeren bedes redegøre for regeringens holdning til, at den tidligere integrationsminister, ifølge oplysninger i Ekstra Bladet den 22. september 2005, sørgede for, at 300 udenlandske ansøgere om IT-arbejdstilladelser samlet kom "uden om køen" i Udlændingestyrelsen."

Samrådsspørgsmål B:

"Ministeren bedes i den forbindelse redegøre for, om sagerne med rimelighed kan betragtes som værende ens, som oplyst i Ekstra Bladet den 22. september 2005."

Samrådsspørgsmål C:

"Er ministeren bekendt med lignende tilfælde med samme fremgangsmåde, som beskrevet i Ekstra Bladet den 22. september 2005, i forhold til sager om ansøgning om arbejdstilladelse, familiesammenføringsager og asylansøgninger i Udlændingestyrelsen?"

Samrådsspørgsmål D:

"Finder ministeren det rimeligt, på baggrund af omtalen i Ekstra Bladet den 22. september 2005, at konkludere, at ministeriet har kendt til den usaglige forskelsbehandling i Udlændingestyrelsen og i mindst ét tilfælde aktivt har deltaget heri?"

(Indledning – sagens rigtige sammenhæng)

Jeg vil godt starte med at forklare, hvad sagen om IT-specialister til IBM egentlig handler om. Det er nemlig ikke kommet frem i den omtale, der har været i Ekstra Bladet.

Sagen handler om valg af høringsprocedure i forhold til de faglige organisationer, da styrelsen stod foran at skulle behandle et forventet større antal ensartede ansøgninger om arbejdstilladelse – oprindeligt ca. 300.

Ansøgningerne var fra IT-specialister, der skulle arbejde hos IBM, på et tidspunkt i foråret 2004, hvor IT-specialister ikke var omfattet af Jobkortordningens smidige procedure.

Styrelsen søgte at aftale en smidig høringsprocedure med de faglige organisationer på IT-området, som ligner den procedure, der følges på Jobkortordningen. Herved kunne styrelsen undgå, at der blev brugt uforholdsmæssig meget tid på sagerne til skade for de andre sager, som styrelsen behandler.

Med andre ord har styrelsen i denne sag gjort, hvad offentligheden ofte efterlyser fra styrelsens side – de har tilrettelagt sagsbehandlingen smidigt og effektivt.

(Jobkort-ordningens indhold)

Jeg vil komme tilbage til det nærmere forløb af sagen om arbejdstilladelser til IBM-ansatte, men først vil jeg kort ridse de forskellige procedurer for arbejdstilladelse op.

Den 1. juli 2002 indførte regeringen Jobkort-ordningen, som er en smidig procedure for meddelelse af arbejdstilladelser inden for de områder, hvor der er mangel på særlig kvalificeret arbejdskraft.

Jobkort-ordningen indebærer, at udlændinge, der søger om arbejdstilladelse i Danmark inden for beskæftigelsesområder, hvor der generelt er mangel på særlig kvalificeret arbejdskraft, umiddelbart vil kunne få arbejdstilladelse uden forudgående høring af de relevante fagforeninger og brancheorganisationer, dog under forudsætning af, at udlændingen er i besiddelse af et konkret jobtilbud, og at løn- og ansættelsesvilkår er sædvanlige efter danske forhold.

For specialistjob, der ikke er omfattet af Jobkortordningen, er det praksis, at fagforeningerne eller brancheorganisationerne får forelagt den enkelte ansøgning med henblik på en vurdering af, om der er ledig herboende arbejdskraft, og om løn- og ansættelsesvilkår er sædvanlige efter danske forhold.

Oprindeligt var IT-specialister omfattet af Jobkortordningen, men i juli 2003 blev de taget af ordningen igen, da der var tvivl om, hvorvidt der generelt var mangel på ledig herboende arbejdskraft på området. Den 15. juni 2004 blev visse IT-specialister – nemlig højtuddannede IT-specialister med mindst tre års dokumenterede universitetsstudier – på ny omfattet af Jobkortordningen.

I den periode, hvor IT-specialister ikke var på Jobkortordningen, hørte styrelsen HK, IDA og PROSA om de enkelte ansøgninger på IT-området.

(Konkret om sagen)

Sagen handler om et projekt, hvor IBM skal implementere edb-programmet SAP for A.P. Møller-Mærsk. IBM regnede oprindeligt med, at de over en årrække fik brug for at hente ca. 300 udenlandske IT-specialister fortrinsvis fra deres afdelinger rundt om i verden til Danmark for at gennemføre projektet.

Der kom dog aldrig så mange ansøgninger om arbejdstilladelse fra udlændinge, som IBM oprindeligt regnede med. Faktisk endte IBM med at bruge langt flere IT-specialister fra Danmark og de øvrige EU-lande, end IT-specialister fra tredielande.

IBM har oplyst, at man i alt til dato har skullet bruge 238 IT-specialister til SAP-projektet. Heraf er 124 danskere og ca. 64 EU-borgere. Resten – nemlig ca. 50 IT-specialister – har fået arbejdstilladelse af styrelsen.

Styrelsen har oplyst, at kun 8 af disse ca. 50 IT-specialister har fået behandlet deres ansøgninger efter den smidige høringsprocedure. Resten af sagerne er behandlet efter anden praksis.

Det er derfor ikke korrekt, som det er fremgået af Ekstra Bladets omtale, at der er behandlet 300 sager om arbejdstilladelse til IBM-ansatte efter den smidige høringsprocedure.

Styrelsen har givet mig en redegørelse for sagens forløb.

Styrelsen har oplyst, at IBM den 10. december 2003 rettede henvendelse vedrørende SAP-projektet.

Baggrunden for IBM's henvendelse til styrelsen var, at IBM forventede, at ca. 100 udenlandske medarbejdere ville ansøge om arbejdstilladelse i 2004 og yderligere ca. 200 i 2005 og 2006. For at sikre, at det store antal udenlandske medarbejdere kunne komme rettidigt til Danmark, ønskede IBM at indgå i et samarbejde med styrelsen med henblik på en aftale om hurtig behandling af sagerne.

Den 19. december 2003 afholdt daværende departementschef i Integrationsministeriet, Niels Preisler, efter anmodning fra IBM og A.P. Møller-Mærsk, et møde i Integrationsministeriet, hvor repræsentanter for IBM og A.P. Møller-Mærsk orienterede om SAP-projektet. En medarbejder fra styrelsen deltog i mødet. På mødet blev det oplyst over for IBM og A. P. Møller, at styrelsen skulle tage sig af sagen.

Som opfølgning på mødet sendte IBM i januar 2004 til styrelsen bl.a. en beskrivelse af SAP-projektet, en liste over de verserende ansøgninger i styrelsen om arbejdstilladelse, som var omfattet af SAP-projektet, samt oplysninger om fødselsdato og uddannelsesmæssig baggrund til at understøtte de indgivne ansøgninger om arbejdstilladelser til projektet.

Styrelsen gav den 21. og 22. januar 2004 arbejdstilladelse til 17 ansøgere omfattet af projektet efter praksis for montører.

Praksis for montører er, at personer, der f.eks. skal installere et edb-program, som leveres af den virksomhed, den pågældende er ansat i, kan få arbejdstilladelse i 1 år og ikke længere, hvis det er sædvanligt, at arbejdet udføres af en udlænding. Der kan derfor ikke gives arbejdstilladelse efter praksis, hvis arbejdet er af ufaglært, rutinepræget karakter. Der sker ikke høring af de faglige organisationer, før der gives arbejdstilladelse.

Under hensyn til antallet af IT-specialister, der forventedes tilknyttet projektet, fandt styrelsen det hensigtsmæssigt på et møde med IBM, A.P. Møller-Mærsk og organisationerne HK, IDA og PROSA – som jo altså var høringsparter vedrørende arbejdstilladelse til IT-specialister i den periode, hvor IT-specialister ikke var på Jobkortordningen – at orientere om projektet og samtidig drøfte tilrettelæggelsen af den fremtidige sagsbehandling af ansøgningerne tilknyttet projektet.

Mødet blev afholdt den 28. januar 2004. På mødet orienterede repræsentanter for IBM og A.P. Møller-Mærsk de faglige organisationer om projektet, herunder om projektets betydning generelt for IT-branchen i Danmark.

Styrelsen oplyste på mødet, at ansøgningerne efter styrelsens opfattelse kunne behandles efter praksis for montører, men at man, under hensyn til antallet af personer, der forventedes tilknyttet projektet, og da man måtte forudse, at ikke alle ville falde ind under denne praksis, fordi de skulle være i Danmark længere end 1 år, gerne så, at organisationerne kunne give en generel godkendelse af ansøgninger tilknyttet SAP-projektet, således at man kunne undgå individuelle høringer. I stedet ville det være styrelsen, der skulle sikre, at den enkelte ansøgning lå inden for forhåndsgodkendelsens rammer.

Det blev på mødet aftalt, at styrelsen til de faglige organisationer skulle sende kopi af de første 17 ansøgninger om arbejdstilladelse fra udenlandske IT-specialister, som styrelsen allerede havde afgjort, som repræsentative eksempler på de ansøgere, der ville være omfattet af projektet. Det blev endvidere aftalt, at IBM skulle udarbejde en generel beskrivelse af projektet og de ansattes løn- og ansættelsesforhold, som skulle sendes til de faglige organisationer.

Herefter tilkendegav HK – ifølge brevet på vegne af de tre faglige organisationer på IT-området – at de kunne godkende den smidige høringsprocedure under visse forudsætninger. En af forudsætningerne var, at de pågældende ansøgere fik ansættelsesbeviser eller anden tilsvarende dokumentation, der opfyldte kravene i lov om ansættelsesbeviser.

Den 23. februar 2004 skrev styrelsen til de faglige organisationer, at styrelsen havde noteret sig, at de faglige organisationer havde godkendt den smidige høringsprocedure. Styrelsen oplyste samtidig, at der ikke var hjemmel i udlændingeloven til at betinge arbejdstilladelse af ansættelseskontrakter efter lov om ansættelsesbeviser.

Den 3. marts 2004 skrev HK til styrelsen, at organisationerne på IT-området trak godkendelsen af den smidige høringsprocedure tilbage, da organisationernes forudsætning om ansættelsesbeviser ikke blev opfyldt.

Organisationernes modstand mod den smidige høringsprocedure skyldtes altså ikke selve proceduren, som de principielt godt kunne acceptere.

Styrelsen svarede ikke på dette brev. Styrelsen har oplyst, at begrundelsen var, at de faglige organisationer ved brevet af 10. februar 2004 efter styrelsens opfattelse principielt havde godkendt den smidige høringsprocedure, og at spørgsmålet om ansættelsesbeviser var et uvedkommende forhold, hvilket styrelsen allerede ved sit brev af 23. februar 2004 havde redegjort for.

Styrelsen har nærmere oplyst, at styrelsen vil give en opholdstilladelse, hvis de faglige organisationer i et høringssvar i en konkret sag alene har den indvending, at der ikke foreligger ansættelsesbevis. Der var derfor ikke efter styrelsens opfattelse tale om en indvending, der gav grundlag for at ændre den smidige høringsprocedure.

Set i bakspejlet ville jeg have foretrukket, at styrelsen havde givet klar besked til de faglige organisationer om, at styrelsen alligevel fastholdt den smidige høringsprocedure.

Den 24. maj 2004 afholdt den tidligere integrationsminister, Bertel Haarder, et møde med blandt andet HK og PROSA om udvidelsen af Jobkortordningen med højtuddannede IT-specialister. Ministeriet fik i den forbindelse en redegørelse for forløbet af sagen om IT-specialister til IBM fra styrelsen. På mødet blev sagen kort nævnt af Bertel Haarder.

Den 25. juni 2004 orienterede styrelsen IDA, HK og Prosa om 28 opholdstilladelser til SAP-projektet givet i 1. og 2. kvartal 2004. Ingen af organisationerne reagerede på denne orientering. Herudover har styrelsen givet yderligere 2 opholdstilladelser til IT-specialister ved SAP-projektet uden for Jobkortordningen, som styrelsen – ved en gennemgang af de konkrete sager – har konstateret, at organisationerne desværre ikke er blevet orienteret om.

Der er altså i alt givet 30 arbejdstilladelser til IT-specialister ved SAP-projektet, inden IT-specialister kom på Jobkortordningen.

For at gøre det helt klart kan jeg oplyse, at tilladelserne er givet på følgende grundlag:

- 2 har fået som ledende funktionærer
- 18 IT-specialister har fået efter praksis for montører
- 8 IT-specialister har fået efter den smidige høringsprocedure
- 1 ingeniør har fået efter Jobkort-ordningen, og
- 1 IT-specialist (polak) har fået efter overgangsreglerne for de nye EU-lande.

Styrelsen og IBM holdt som led i processen om arbejdstilladelse til IT-specialister i SAP-projektet den 18. november 2004 et opfølgende møde, hvor den smidige høringsprocedure og udvidelsen af Jobkort-ordningen pr. 15. juni 2004 blev drøftet.

Udvidelsen af Jobkort-ordningen betød, at ansøgninger om arbejdstilladelse fra IT-specialister herefter skulle behandles i overensstemmelse med Jobkort-ordningen. Hvis der var sager, hvor ansøgerne ikke havde den nødvendige uddannelsesmæssige baggrund til at få godkendelse efter Jobkort-ordningen, skulle de derfor forelægges individuelt for de faglige organisationer med individuelle begrundelser for, hvorfor IBM fandt, at de pågældende havde tilstrækkelige kvalifikationer til at være IT-specialister ved SAP-projektet.

Styrelsen har ikke sendt særskilte opgørelser til de faglige organisationer over meddelte tilladelser til IT-specialister ved SAP-projektet efter den 15. juni 2004, hvor IT-specialister igen blev omfattet af Jobkort-ordningen. Det skyldes, at tilladelserne efter den 15. juni 2004 er indgået i det samlede tal for Jobkort-ordningen. Som led i administrationen af Jobkort-ordningen orienterer styrelsen bl.a. de faglige organisationer kvartalsvis om antallet af tilladelser samt om de enkelte udlændinges uddannelse, stillingsbetegnelse og løn.

(Konklusion)

Lad mig kort opsummere i forhold til udvalgets spørgsmål.

Vedrørende spørgsmål A viser styrelsens redegørelse for sagen, at der ikke har været tale om, at den tidligere integrationsminister har sørget for, at 300 udenlandske IT-specialister kom "uden om køen" i styrelsen.

Sagen handler nemlig – som jeg har oplyst – rettelig om den høringsprocedure, styrelsen har anvendt i 8 af de i alt ca. 50 sager, hvor der er givet arbejdstilladelse til IT-specialister hos IBM. Og styrelsen har understreget, at sagerne er blevet behandlet konkret og individuelt.

Vedrørende spørgsmål B kan jeg oplyse, at de 8 sager, der blev behandlet efter den smidige høringsprocedure, som nævnt er blevet vurderet individuelt og konkret i forhold til, om de faldt inden for det område, hvor den smidige høringsprocedure blev anvendt, dvs. at der var tale om IT-specialister, der skulle arbejde på SAP-projektet, og at deres løn- og ansættelsesvilkår var sædvanlige efter danske forhold.

Vedrørende spørgsmål C kan jeg oplyse, at vi jo i denne sag taler om en høringsprocedure i forhold til de faglige organisationer, hvilket i sagens natur ikke forekommer i hverken asyl- eller familiesammenføringsager.

Styrelsen har oplyst, at der ikke er sammenlignelige sager vedrørende arbejdstilladelse.

Vedrørende spørgsmål D er mit svar kort sagt, at der slet ikke er sket forskelsbehandling. Så meget desto mindre har der været tale om usaglig forskelsbehandling.

Forskelsbehandling vil kun foreligge, hvis to ens sager behandles retligt forskelligt. Og usaglig forskelsbehandling vil kun foreligge, hvis der ikke har været en saglig grund til forskelsbehandlingen.

Jeg må gå ud fra, at hvis en anden virksomhed havde haft et stort antal ansøgninger om arbejdstilladelse til et bestemt projekt, ville styrelsen have gjort det samme som i sagen om IT-specialister til IBM.

Hvis der havde været en sådan sag, som uden saglig grund var behandlet anderledes end sagen om IT-specialister til IBM, så ville der have været tale om usaglig forskelsbehandling, hvis alle forhold i sagerne ellers var lige.

Styrelsen har i øvrigt oplyst, at styrelsen løbende afholder møder med større erhvervsvirksomheder og rekrutteringsvirksomheder med henblik på at forkorte sagsbehandlingstiden ved bedre kommunikation med arbejdsgiverne. Hvis arbejdsgiverne har større forståelse for reglerne og for, hvilke oplysninger der skal tilvejebringes for styrelsens sagsbehandling, vil flere sager blive ukomplicerede – og derfor hurtigere at afgøre.

Angående ministeriets kendskab til sagen om IT-specialister til IBM kan jeg – som tidligere nævnt – oplyse, at ministeriets daværende departementschef i december 2003 afholdt et møde med IBM og A.P. Møller-Mærsk, hvor han fik en orientering om SAP-projektet, og at ministeriet i maj 2004 fik en redegørelse fra styrelsen om sagens forløb til brug for et møde, som den daværende integrationsminister skulle holde med bl.a. HK om Jobkort-ordningen.